

Identifying the Lived Experiences of Marital Infidelity with a Focus on Consequences and Strategies in Yazd City, Iran

Ghaem Mohammadi SMR¹, *Rezapour Mirsaleh Y², Arianpour HR³

Author Address

1. PhD Student in Counseling, Department of Psychology and Counseling, Qeshm Branch, Islamic Azad University, Qeshm, Iran;

2. PhD in Counseling, Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Humanities and Social Sciences, Ardakan University, Yazd, Ardakan, Iran;

3. PhD in Psychology, Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Ardakan University, Yazd, Ardakan, Iran.

*Corresponding Author Email: y.rezapour@ardakan.ac.ir

Received: 2023 April 29; Accepted: 2023 June 8

Abstract

Background & Objectives: The significance of marital infidelity can be seen in the prevalence and growth of this phenomenon among different communities. Extramarital relationships have various causes that have drawn the attention of many researchers. They believe a comprehensive understanding of infidelity and its interactions with the surrounding environment requires examining the related factors. Due to the potential negative effects of infidelity on relationship stability and individual well-being, many researchers have attempted to identify factors that expose individuals and couples to the danger of betrayal. However, limited studies explored the consequences of betrayal and mentioned the strategies for this problem. Therefore, this qualitative research investigated the lived experiences of marital infidelity, focusing on outcomes and strategies in Yazd City, Iran.

Methods: The current research used a qualitative analysis and was conducted from September 2021 to March 2022. The research community comprised married people who had been referred to the judiciary of Yazd Province due to the issue of marital infidelity, and their cases had been referred to family counseling centers in Yazd City. The inclusion criteria were visiting family counseling centers due to marital infidelity during the study and providing informed consent to participate. In the present study, 15 people were selected using purposeful sampling and interviewed. The method of data collection in the present study was a semi-structured interview. The interview questions included demographic information and questions about marital infidelity. In the present study, a non-software method was used for data analysis. After collecting the data, the axial coding method was used to categorize the data, and the semantically similar contents were placed under the same codes. Finally, the consequences and strategies of marital infidelity were extracted.

Results: In the present study, 11 women and 4 men were interviewed. The minimum and maximum ages were 23 and 55 years for women and 19 and 33 years for men. Regarding the number of children, 6 people had one child, 5 had two children, 3 had no children, and one was pregnant at the time of the interview. According to the findings, the minimum and maximum duration of marriage was 2 and 23 years for women and 1 and 12 years for men. The strategies extracted from the interviews in the present study were identified under three main concepts: inspection of the spouse, getting discouraged, and revenge infidelity. Also, two main concepts were obtained for the consequences of marital affairs: disclosure of infidelity and satisfaction of needs by the new partner.

Conclusion: According to this research, betrayed people try to control the betrayer in some ways, sometimes by inspecting their spouses and sometimes by revenge betrayal or even discouragement.

Keywords: Lived experience, Consequence, Strategy, Marital infidelity.

شناخت تجارب زیسته پدیده خیانت زناشویی با محوریت پیامدها و راهبردها در شهر یزد

سیدمحمد رضا قائم محمدی^۱، * یاسر رضاپور میر صالح^۲، حمیدرضا آریانپور^۳

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، گروه روان‌شناسی و مشاوره، واحد قشم، دانشگاه آزاد اسلامی، قشم، ایران؛
 ۲. دکتری مشاوره، دانشیار گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه اردکان، اردکان، ایران؛
 ۳. دکتری روان‌شناسی، استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه اردکان، اردکان، ایران؛
 * رایانامه نویسنده مسئول: y.rezapour@ardakan.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹ اردیبهشت ۱۴۰۲؛ تاریخ پذیرش: ۱۸ خرداد ۱۴۰۲

چکیده

زمینه و هدف: خیانت در روابط زناشویی می‌تواند مشکلات و آسیب‌های خاصی را برای اعضای خانواده به وجود آورد و اثرات منفی بر ثبات رابطه و بهزیستی فرد تحمیل کند. محققان، این مطالعه کیفی را با هدف بررسی تجارب زیسته پدیده خیانت زناشویی با محوریت پیامدها و راهبردها در شهر یزد انجام دادند.

روش بررسی: پژوهش حاضر، تحلیلی کیفی بود. جامعه پژوهش را افراد متأهلی تشکیل دادند که به علت مسئله خیانت زناشویی، به دادگستری استان یزد مراجعه کردند و پرونده آن‌ها به مراکز مشاوره خانواده در سطح شهر یزد در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ ارجاع داده شد. در مطالعه حاضر به روش نمونه‌گیری هدفمند با پانزده نفر (یازده زن و چهار مرد) مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام گرفت. سؤالات مصاحبه شامل اطلاعات دموگرافیک و سؤالات در زمینه خیانت زناشویی بود. در مطالعه حاضر برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش تحلیل مضمونی به کار رفت. پس از جمع‌آوری داده‌ها از روش کدگذاری محوری برای دسته‌بندی داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، راهبردهای استخراج شده از مصاحبه‌ها در قالب سه مفهوم اصلی مشخص شد که عبارت بود از: چک کردن همسر؛ دلسرد شدن؛ خیانت متقابل. همچنین دو مفهوم اصلی برای پیامدهای خیانت زناشویی شامل برملا شدن خیانت و ارضای نیازها توسط پارتنر جدید به دست آمد.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های این پژوهش، افرادی که تحت خیانت قرار می‌گیرند، سعی می‌کنند به نوعی شخص خیانت‌کننده را کنترل کنند که در این مسیر گاهی با چک کردن همسر و گاهی با خیانت متقابل یا حتی دلسرد شدن سعی در مقابله با آن دارند.

کلیدواژه‌ها: تجربه زیسته، پیامد، راهبرد، خیانت زناشویی.

اهمیت مسئله خیانت زناشویی^۱ را می‌توان در میزان شیوع و رشد این پدیده در بین جوامع گوناگون مشاهده کرد؛ زیرا شیوع این پدیده در کشورهای مختلف زیاد و درخور توجه است؛ برای مثال در کشور آمریکا بین ۲۰ تا ۷۰ درصد از روابط درگیر مسئله خیانت می‌شود (۱). پژوهشی در کشور چین، رشد آمارهای خیانت زناشویی را در پانزده سال گذشته نشان داد (۲). در ایران نیز پژوهش‌ها در پانزده سال اخیر بیانگر روند نگران‌کننده خیانت در روابط زناشویی بود (۳، ۴).

خیانت زناشویی، از چالش‌های زندگی زناشویی است و در تمام فرهنگ‌ها اقدامی غیراخلاقی به‌شمار می‌رود (۴). روابط فرازناشویی^۲، علل گوناگونی دارد که توجه محققان را به خود جلب کرده است. محققان بر این باور هستند که درک جامع خیانت و تعاملات آن با محیط پیرامون مستلزم بررسی عوامل مرتبط است (۳). در پاسخ به این سؤال که چه چیزی خیانت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند، باید گفت عوامل فردی و رابطه‌ای و زمینه‌ای برای پیش‌بینی خیانت مدنظر پژوهشگران قرار گرفته است (۳). به‌دلیل اثرات منفی بالقوه‌ای که خیانت می‌تواند بر ثبات رابطه و بهزیستی فرد تحمیل کند، بسیاری از محققان تلاش کردند عواملی را شناسایی کنند که افراد و زوجها را در معرض خطر خیانت قرار می‌دهد (۸-۵)؛ ولی مطالعات محدودی به بیان پیامدهای خیانت و ذکر راهبردهای این مشکل پرداختند (۹). خیانت زناشویی مشکلات زیادی را بین اعضای خانواده به‌وجود می‌آورد و اغلب اعضا از آثار آن در امان نیستند؛ برای مثال فرزندان که شاهد کشمکش بین والدین و قهر و ناراحتی آن‌ها هستند، از آسیب‌های روحی در امان نیستند. این آثار علاوه بر ناراحتی‌های روحی و روانی بر فرایند آموزش و تربیت نیز تأثیرگذار است و مشکلات متعددی را در آینده برای کودکان و نوجوانان ایجاد می‌کند (۱۰). جهاندار لاشکی و همکاران آموزش روان‌درمانی مثبت‌نگر را به‌عنوان روش مداخله‌ای مؤثر در ارتقای کیفیت زندگی زنان آسیب‌دیده از خیانت توصیه کردند (۱۱). گلستانی و محمدی، گروه‌درمانی مبتنی بر هنر را بر بهبود تنظیم هیجانی و تقلیل علائم اختلال استرس پس از سانحه در زنان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی مؤثر دانستند (۱۲).

در بحث ضرورت پرداختن به موضوع خیانت زناشویی باید به اهمیت استحکام خانواده و وجود اعتماد دوطرفه در روابط زوجین اشاره کرد. به‌دنبال خیانت زناشویی، نارضایتی عاطفی و همچنین نارضایتی جنسی در خانواده به‌وجود می‌آید و قربانی خیانت، غالباً به افسردگی یا اضطراب مبتلا می‌شود (۱۳). روابط زوجین یا به‌طور کلی خانواده در معرض اضمحلال قرار می‌گیرد؛ در عملکرد شغلی و خانوادگی اختلال جدی ایجاد می‌شود؛ اعتماد از بین می‌رود؛ فرزندان خانواده دچار ترس ازدست‌دادن می‌شوند و آن‌ها نیز به خیانت به‌عنوان یکی از گزینه‌های زندگی آینده خود نگاه می‌کنند (۱۰). خشونت‌های بی‌دلیل به‌وجود می‌آید و فرد خیانت‌کننده از خانواده طرد می‌شود. درنهایت خانواده شکست می‌خورد و اعضای خانواده دچار بلاتکلیفی می‌شوند. یافته‌های پژوهش حاضر به مشاوران کمک می‌کند با فرایندهایی که زوجین بعد از مواجهه با خیانت زناشویی پی می‌گیرند، بیشتر آشنا شوند

و بهتر بتوانند جلسات مشاوره را مدیریت کنند یا با افزایش همکاری بین زوجین نتایج بهتری از جلسات مشاوره به‌دست آید. بنابراین با انجام مداخلات آموزشی و درمانی مناسب با توجه به شرایط پیش‌آمده می‌توان رفع مشکل و برقراری صلح بین زوجین را تسهیل کرد. محققان این پژوهش کیفی را با هدف بررسی تجارب زیسته پدیده خیانت زناشویی با محوریت پیامدها و راهبردها در شهر یزد انجام دادند.

۲ روش بررسی

پژوهش حاضر، تحلیلی کیفی بود که در سال ۱۴۰۰ انجام شد. جامعه پژوهش را افراد متأهلی تشکیل دادند که به‌علت مسئله خیانت زناشویی، به دادگستری استان یزد مراجعه کردند و پرونده آن‌ها به مراکز مشاوره خانواده در سطح شهر یزد ارجاع داده شد. نمونه‌گیری در مطالعه حاضر به‌روش نمونه‌گیری هدفمند انجام گرفت.

معیارهای ورود شرکت‌کنندگان به پژوهش، مراجعه به مراکز مشاوره خانواده به‌علت خیانت زناشویی در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ و رضایت آگاهانه برای شرکت در مطالعه بود. پژوهشگران نمونه‌ها را به‌روش گلوله‌رفی انتخاب کردند و تا رسیدن به حد اشباع نمونه‌گیری ادامه یافت. درنهایت از زمان شروع اولین مصاحبه با پانزده نفر مصاحبه انجام شد و پژوهشگران به این نتیجه رسیدند که اطلاعات به‌دست‌آمده کامل و جامع بوده و اشباع داده‌ها صورت گرفته است. در مطالعه حاضر گردآوری داده‌ها به‌شیوه مصاحبه نیمه‌ساختاریافته انجام شد. سؤالات مصاحبه شامل اطلاعات دموگرافیک و سؤالات در زمینه خیانت زناشویی بود. پژوهشگران با برقراری ارتباط خوب و اختصاص زمان کافی سعی کردند داده‌ها را با مقبولیت بهتری به‌دست آورند. مصاحبه با افرادی انجام شد که دارای تمایل بیشتری برای بیان مسائل بودند و تجربه بیشتری در زمینه پدیده بررسی شده داشتند.

در مطالعه حاضر برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون استفاده شد. پس از جمع‌آوری داده‌ها، روش کدگذاری محوری برای دسته‌بندی داده‌ها به‌کار رفت و مطالبی که از لحاظ معنایی یکسان بودند، در کدهای یکسانی قرار گرفتند و کدگذاری انجام پذیرفت. سپس انتخاب عناوین مناسب برای کدها صورت گرفت. در این مرحله مقوله‌ها مشخص شد و مفاهیم در ذیل آن‌ها قرار گرفت. در طی مرحله کدگذاری باز، مقوله‌های زیادی در رابطه با روابط فرازناشویی استخراج شد که مبتنی بر مفاهیم مختلفی بود. بعد از شکل‌گیری مقوله‌ها، مقوله محوری تأثیرگذار بر بقیه مقوله‌ها استخراج شد و جایگاه سایر مقوله‌ها حول آن مشخص شد.

۳ یافته‌ها

در پژوهش حاضر با یازده زن و چهار مرد مصاحبه شد. به‌لحاظ جمعیت‌شناسی، حداقل و حداکثر سن زنان ۲۳ و ۵۵ سال و در مردان ۱۹ و ۳۳ سال بود. از لحاظ تعداد فرزند، ۶ نفر دارای یک فرزند و ۵ نفر دارای دو فرزند و ۳ نفر فاقد فرزند بودند و یک نفر در زمان مصاحبه باردار بود. یک نفر نیز فرزند معلول ذهنی داشت. طبق یافته‌ها حداقل و حداکثر مدت‌زمان ازدواج در زنان، ۲ و ۲۳ سال (با میانگین ۹/۶۳ سال) و در مردان ۱ و ۱۲ سال (با میانگین ۷ سال) به‌دست آمد.

2. Extramarital relationships

1. Marital infidelity

جدول ۱. مشخصات افراد شرکت‌کننده در مطالعه

ردیف	جنسیت	سن	مدت ازدواج	تعداد فرزند	خیانت‌کننده
۱	زن	۳۳	۱۰	پسر چهارساله و دختر دوساله	زوج
۲	مرد	۲۸	۹	پسر شش ساله	زوجه
۳	زن	۲۳	۴	دختر یک‌ساله	زوجه
۴	زن	۴۰	۱۵	دختر دوازده‌ساله و پسر یک‌ساله	زوج
۵	زن	۵۰	۲۳	پسر بیست‌ساله و پسر یازده‌ساله	زوج
۶	مرد	۳۳	۱۲	دختر هشت‌ساله	زوجه
۷	مرد	۱۹	۱	-	زوجه
۸	زن	۲۳	۲	باردار	زوج
۹	زن	۵۵	۲۰	دختران هفده‌ساله و سیزده‌ساله	زوج
۱۰	زن	۳۸	۸	دختر هشت‌ساله	زوجه
۱۱	زن	۲۶	۷	پسر چهارساله (معلول ذهنی)	زوجه
۱۲	زن	۲۵	۲	-	زوجه
۱۳	مرد	۲۷	۶	-	زوجه
۱۴	زن	۲۸	۵	پسر یک‌ساله	زوج
۱۵	زن	۳۳	۱۰	پسر شش ساله و دختر یک‌و نیم‌ساله	زوج

از رخدادهایی که بعد از خیانت زناشویی اتفاق می‌افتد، «راهبردها» است. راهبردها یعنی برخی اقداماتی که توسط فرد قربانی، پس از خیانت زناشویی انجام می‌پذیرد؛ به این معنا که فرد خیانتکار باعث شده طرف مقابل (همسر) او نیز به دلیل اینکه مورد خیانت واقع شده است، دست به انجام رفتارهایی بزند. راهبردها، بیان‌کننده رفتارها و واقعیت‌ها و تعاملات هدفمندی هستند که تحت تأثیر شرایط مداخله‌گر و زمینه‌ای به وجود می‌آیند. راهبردهای مطرح شده در این مدل (جدول ۲) عبارت بود از: چک کردن همسر؛ دلسرشدن؛ خیانت متقابل.

جدول ۲. مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده درخصوص راهبردها

مقوله اصلی	مقوله	مفهوم
توجه نکردن به نیازهای همسر	دلسرشدن	از دست دادن اعتماد
		بدبینی به همسر
		ترس از دست دادن همسر
خیانت متقابل	چک کردن همسر	سردی جنسی همسر
		دیدن نشدن در زندگی
		بی‌احترامی به خصوص در جمع
چک کردن همسر	خیانت متقابل	دعاهای مداوم
		انتقام گرفتن
		احساس ناامنی روانی شدید

چک کردن همسر، از مقوله‌هایی بود که در این تحقیق به عنوان یک راهبرد استخراج شد و مفاهیم آن شامل از دست دادن اعتماد و بدبینی به همسر و ترس از دست دادن همسر بود. افرادی که تحت خیانت قرار می‌گیرند، سعی می‌کنند به نوعی شخص خیانت‌کننده را کنترل کنند و در این مسیر گاهی با چک کردن همسر، گاهی با خیانت متقابل، گاهی با دلسرشدن، سعی در مقابله با آن دارند. یکی از قربانیان خیانت، درخصوص راهبرد چک کردن همسر گفت: «یک بار وقتی خواب بود، انگشتش را روی گوشی گذاشتم و گوشی را باز کردم تا آدم ببینم که چه می‌کند بیدار شد و مرا به شدت کتک زد. آن شب نتوانستم پیام‌هایش را کامل بخوانم، اما متوجه شدم که دارد به من خیانت می‌کند».

دلسرشدن راهبرد دیگری بود که توسط برخی از افراد حاضر در پژوهش مطرح شد. دلسرشدن، مفاهیم سردی جنسی همسر و چک کردن همسر، از مقوله‌هایی بود که در این تحقیق به عنوان یک راهبرد استخراج شد و مفاهیم آن شامل از دست دادن اعتماد و بدبینی به همسر و ترس از دست دادن همسر بود. افرادی که تحت خیانت قرار می‌گیرند، سعی می‌کنند به نوعی شخص خیانت‌کننده را کنترل کنند و در این مسیر گاهی با چک کردن همسر، گاهی با خیانت متقابل، گاهی با دلسرشدن، سعی در مقابله با آن دارند. یکی از قربانیان خیانت، درخصوص راهبرد چک کردن همسر گفت: «یک بار وقتی خواب بود، انگشتش را روی گوشی گذاشتم و گوشی را باز کردم تا آدم ببینم که چه می‌کند بیدار شد و مرا به شدت کتک زد. آن شب نتوانستم پیام‌هایش را کامل بخوانم، اما متوجه شدم که دارد به من خیانت می‌کند».

دیدن نشدن در زندگی و بی‌احترامی به خصوص در جمع را در بر گرفت. دلسرشدن به معنای کم کردن محبت است که به صورت کاملاً ارادی انجام می‌شود. دلسردی درقبال همسر را آزمودنی دیگری به این صورت تعریف کرد: «این مسئله برای من خیلی وحشتناک بود و هرچی هم می‌گفتم فایده‌ای نداشت. گاهی اون شبی که در مجلسی منو مسخره می‌کرد، وقتی می‌خواهیدم تا صبح خوابم نمی‌برد. حال من از این رفتارش به هم می‌خورد، ولی حریفش نمی‌شدم این کارو نکنه».

از دیگر مقوله‌های استخراج شده از مصاحبه‌ها می‌توان به خیانت متقابل اشاره کرد که مفاهیم آن، دعاهای مداوم و انتقام گرفتن و احساس ناامنی روانی شدید بود. یکی دیگر از آزمودنی‌ها درخصوص خیانت متقابل گفت: «وقتی دیدم داره خیانت می‌کنه و گردن هم نمی‌گیره، منم یه جورایی ارتباط با یه همکارم را شروع کردم؛ اما کار من با اون خانم

در زمینه پیامدها این نکته باید ذکر شود که پیامدهای خیانت زناشویی به معنای رفتارهایی هستند که در نتیجه خیانت یکی از زوجها در خانواده رخ داده است. پیامدها نتیجه راهبردها و تعاملات هستند. باتوجه به یافته‌های پژوهش حاضر، پیامدهای خیانت زناشویی شامل برملاشدن خیانت و ارضای نیازهای افراد خیانت‌کننده توسط پارتنر جدید بود (جدول ۳). پس از برملاشدن خیانت، افرادی که خیانت کرده‌اند، دیگر به سمت زندگی قبلی باز نمی‌گردند و با خیال آسوده با پارتنر جدید ارتباط می‌گیرند و در این مسیر، نیازهای ارضانشده در زندگی قبلی، ارضا می‌شوند.

به رابطه جنسی نکشید؛ ولی همسر از رابطه ما باخبر شد و اون وقت دیگه رابطه‌اش با اون دوستم علنی شد. می‌گفت تو جای دیگه سرت گرمه، منم با فلانی حداقل خودمو خالی می‌کنم. منم چون خودم خطا کرده بودم، کاری نمی‌تونستم بکنم ولی دیگه از دست این زندگی ذله شدم». در ادامه یکی دیگر از شرکت‌کنندگان در مصاحبه‌ها، اظهار داشت: «من اوایل زندگی با خواستگار قبلم هنوز ارتباط پیامکی داشتم و او متوجه این موضوع شده بود. فکر کنم او برای تلافی کردن کاری که من کردم، تصمیم به خیانت گرفت. داستان خیانت او هم رابطه‌اش با یکی از دوستان صمیمی خودم بود که خانه ما رفت و آمد داشت و همسایه طبقه بالایی مونم بود».

جدول ۳. مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده درخصوص پیامدها

مقوله اصلی	مقوله	مفهوم
کاهش رضایت زناشویی	برملاشدن خیانت	فاصله‌گرفتن از خانه
		جداشدن محل خواب زوجین
		کاهش جذابیت جنسی
		احساس تنهایی شدید
	ارضای نیاز توسط پارتنر جدید	میل شدید جنسی و ارضانشدن آن توسط همسر
		اعتماد به نفس بسیار ضعیف

اون همکارش مطمئن بود که شوهرم خونه نیست، با من تماس می‌گرفت و حرف می‌زد و حتی گاهی می‌اومد در خونه و منو می‌دید. یکبار هم اومد داخل خونه و بچه معلومون را دید و آن روز منو بغل کرد و خیلی نوازشم کرد». درباره احساس تنهایی شدید، آزمودنی دیگری گفت: «از وقتی که متوجه شدم با اون ارتباط داره و از من مخفی می‌کرده، یه احساس تنهایی بسیار شدیدی به سراغم اومد که به خاطر کم شدن رابطه عاطفی و جنسی مون بود. من با خانواده خودم هم رابطه خوبی نداشتم و این موضوع بیشتر باعث احساس تنهایی من شد که بالاخره هم همین احساس تنهایی، کار دستم داد».

۴ بحث

هدف اصلی از انجام پژوهش حاضر، بررسی پیامدها و راهبردهای پدیده خیانت زناشویی در شهر یزد بود. خیانت، هر نوع رابطه جنسی یا عاطفی مخفیانه و خارج از قواعد زناشویی است. آنچه درخصوص خیانت زناشویی مطرح می‌شود، آن است که تمامی اقشار جامعه در معرض خیانت قرار دارند. ایندور و همکاران در پژوهش خود نشان دادند، ۲۱ تا ۲۵ درصد از مردان و ۱۱ تا ۱۵ درصد از زنان در طول زندگی زناشویی خویش، به شکل‌های مختلف، روابط فرازناشویی داشتند (۱۴). همچنین گرایش همسران به روابط زناشویی در جوامع مختلف ۲۰ تا ۲۵ درصد گزارش شد (۱۵)؛ باوجوداین هنوز آمار رسمی از پدیده خیانت زناشویی در ایران، وجود ندارد.

دو مطلب از موضوعات مهم در رابطه با پدیده خیانت زناشویی، راهبردها و پیامدهای آن است. باتوجه به کدگذاری‌های انجام شده در پژوهش حاضر، راهبردهای پدیده خیانت زناشویی عبارت بود از: چک کردن همسر؛ دلسرد شدن؛ خیانت متقابل. منظور از راهبردها، آن دسته از اقداماتی است که افراد در مواجهه با خیانت انجام می‌دهند و

اولین مقوله درخصوص پیامد خیانت، برملاشدن خیانت بود که مفاهیم فاصله‌گرفتن از خانه و جداشدن محل خواب زوجین و کاهش جذابیت جنسی را در بر گرفت. مقوله اصلی در اینجا کاهش رضایت زناشویی است. آزمودنی دیگری درباره برملاشدن خیانت گفت: یکبار وقتی پسر دو سال داشت، با او قرار گذاشتم. بچه را هم با خودم بردم توی ماشین. پسر که خواب بود، یه دفعه حالش بد شد و من مجبور شدم پیاده شم و بچه را به بیمارستان ببرم و اون آقا هم با من اومد بیمارستان. بعدش مجبور شدم که با شوهرم تماس بگیرم. او وقتی اومد، با اصرار سؤال کرد که من با اون آقا کجا بودم که سر از این بیمارستان درآوردم؛ بالاخره متوجه ارتباط ما شد. این داستان از آنجا لو رفت و او متوجه رابطه من با اون فرد شد». یکی دیگر از مصاحبه‌شوندگان بیان کرد: «بالاخره اتفاق بدی افتاد. یکبار دوست من به من زنگ زد و گفت که شوهرت با فردی ارتباط دارد و من خبر نداشتم. ظاهراً همسایه دوست من با شوهرم دوست بوده و خانه او مرکزی بوده که دوستانش زن‌های مختلفی را به آنجا می‌بردند. یکبار که همسر با زنی به آن خانه رفته بود، دوستم به من زنگ زد و موضوع را گفت و من سریع خودم را به آنجا رساندم. از داخل بالکن خانه دوستم متوجه شدم که شوهرم با یک زن داخل خانه هستند. به پلیس زنگ زدم و پلیس آمد و آن‌ها را دستگیر کرد و بعد از آن درخواست مهریه و نفقه دادم و می‌خواهم از او جدا شوم».

مقوله بعد در پیامدهای خیانت زناشویی در این پژوهش، ارضای نیاز توسط پارتنر جدید بود که مفاهیم احساس تنهایی شدید و میل جنسی شدید و ارضانشدن آن توسط همسر و اعتماد به نفس بسیار ضعیف را شامل شد. ارضای نیازها توسط پارتنر جدید را می‌توان مهم‌ترین پیامد خیانت برای شخص خیانتکار دانست. رابطه عاطفی با فردی غیر از همسر را مصاحبه‌شونده دیگری این‌گونه بیان کرد: «بعضی وقت‌ها که

با پژوهش‌های رسول‌زاده اقدم و همکاران (۱۶) و اوانی و زارعی محمودآبادی (۱۷) و صمدی و همکاران (۵) همسوست. چک‌کردن همسر اولین راهبرد افراد خیانت‌دیده درمقابل همسرشان بود. آنان عنوان کردند، هنگامی که به خیانت همسر مشکوک شدند، به چک‌کردن همسر پرداختند و سعی داشتند رفتارها، اقدامات، رفت‌وآمدها و تلفن همراه همسرشان را زیر نظر بگیرند. بدون شک زیرنظر قراردادن همسر منجر به افزایش مشاجرات می‌شود و در این خصوص اوانی و زارعی محمودآبادی از آن با عنوان قهر و دعوا یاد کردند. آنان بیان کردند، افراد در برخورد با خیانت همسر راهبردهای متفاوتی را برمی‌گزینند که ازجمله آن قهر و دعوا است (۱۷). دومین راهبرد ذکرشده توسط شرکت‌کنندگان در پژوهش، دلسردشدن بود. منظور از دلسردشدن، کم‌شدن علاقه میان همسران است که ازسوی فرد خیانت‌دیده و نیز ازسوی فرد بی‌وفا مشاهده می‌شود (۱۷). همچنین اوانی و زارعی محمودآبادی در پژوهش خود بیان کردند، سردی عاطفی یکی از مفاهیم مشترک در میان همسران است که در پی خیانت بروز پیدا می‌کند و رابطه احساسی ضعیف می‌تواند عامل گرایش همسر به خیانت باشد (۱۷). رسول‌زاده اقدم و همکاران دریافتند، مردان خیانت‌کننده، به عواطف همسر بی‌تفاوت می‌شوند (۱۶) که با نتایج پژوهش حاضر همسوست. به‌گفته زنان خیانت‌دیده در این پژوهش، همسران آنان پس از مدتی درقبال آن‌ها و نیازهایشان بی‌تفاوت بودند و هیچ‌گونه محبتی را ازسوی همسر خود دریافت نکردند. خیانت متقابل، آخرین راهبرد بیان‌شده بود.

خیانت متقابل به‌معنای انجام خیانت زناشویی پس از خیانت‌دیدن است. برخی از افراد برای انتقام از همسر و اثبات وجود خود، به خیانت متقابل روی می‌آورند و از این طریق از همسر خود انتقام می‌گیرند؛ مؤلفه‌ای که صمدی و همکاران از آن با عنوان شورش یاد کردند (۵). همسر خیانت‌دیده احساس آسیب‌پذیری و بی‌ارزشی و دیده‌نشدن می‌کند و رابطه نامشروع نوعی تلاش خشمگینانه نه‌تنها برای آسیب به طرف مقابل، بلکه برای به‌دست‌آوردن قدرت بیشتر در ارتباط است. این افراد به‌نوعی آموخته‌اند که درمقابل خیانت یا هر رفتار منفی دیگر مقابله به‌مثل داشته باشند و رفتار خود را با نوعی سازوکار دفاعی دلیل‌تراشی توجیه کنند (۱۸).

بعد از راهبردها (واکنش‌های فرد خیانت‌دیده)، پیامدهایی نیز ایجاد می‌شود. براساس یافته‌های پژوهش حاضر، یکی از این پیامدها برملاشدن خیانت است. بدبینی‌های ایجادشده بین زوجین و کنترل‌کردن‌ها و چک‌کردن‌های همسر توسط فرد خیانت‌دیده، منجر به آن خواهد شد که درصورت تداوم خیانت توسط فرد، درنهایت خیانت برملا شود. در این مرحله است که خیانت آسیب‌های جدی و علنی خود را بر تک‌تک اعضای خانواده وارد می‌کند. پیامد دیگر خیانت آن است که وقتی خیانت توسط فرد خیانت‌کننده تداوم پیدا کرد، او عادت می‌کند ابعاد مختلف نیازهایش را که قبلاً در خانواده تأمین می‌شده است، ازطریق نفر سوم (پارتنر) تأمین کند؛ به‌این‌معنا که مثلاً اگر ارتباط زوجی که خیانت می‌کند در ابتدا با نفر سوم فقط به‌دلیل تأمین نیاز جنسی است، وقتی این دو نفر به‌هم نزدیک‌تر می‌شوند، نیازهای دیگری مثل نیاز مالی و نیاز عاطفی و دیگر نیازها نیز از این کانال برآورده می‌شود

و وابستگی دو نفر روزبه‌روز به‌هم افزایش پیدا می‌کند. این موضوع باعث می‌شود فرد خیانت‌کننده روزبه‌روز فاصله‌اش از خانواده بیشتر و بیشتر شود. سرابی و همکاران در پژوهش کیفی خود به واکاوی پیامدهای روابط فرازناشویی پرداختند. آن‌ها مشکلات بین‌فردی میان زوجین، کاهش عملکرد شخصی، انزوای اجتماعی، اختلال استرس پس از سانحه، اختلالات روانی و حتی قتل را از پیامدهای خیانت زناشویی دانستند (۹)؛ بنابراین باتوجه به کدگذاری‌های انجام‌شده، پیامدهای پدیده خیانت زناشویی عبارت بود از: برملاشدن خیانت؛ ارضای نیازها توسط پارتنر جدید. منظور از پیامدها، آن دسته از تأثیراتی است که خیانت زناشویی برای همسران دارد و با نتایج پژوهش‌های مشابه (۵، ۶، ۱۹) همسوست.

اولین پیامد خیانت زناشویی در این مطالعه، برملاشدن آن برای فرد خیانت‌دیده بود که بدون شک اثرات بدی را برایش به‌همراه دارد. به‌گفته افراد حاضر در پژوهش، پس از برملاشدن خیانت، اعتماد بین آنان از بین رفت و حرمت‌ها شکسته شد و رابطه آن‌ها با همسرشان از هم پاشید. همچنین افراد خیانت‌دیده، درخواست طلاق برای همسرشان فرستادند؛ به‌طورکلی، خیانت تأثیرات درخور توجهی بر زوجها و خانواده‌ها دارد. اثرات آن می‌تواند در روابط هر دو طرف و نیز روابط خانوادگی و شبکه حمایتی اجتماعی یکی از زوجین جریان داشته باشد. افرادی که دچار خیانت شده‌اند، دربرابر همسر خود خشم پیدا می‌کنند و اعتماد به همسر را از دست می‌دهند (۵). پس از برملاشدن خیانت، خانواده‌ها با مسائلی همانند بحران زناشویی و والدینی و مشکلات شغلی روبه‌رو می‌شوند (۶). علاوه‌بر مطالب گفته‌شده، مطالعات مشابه نشان داد، خیانت منجر به ازهم‌پاشیدن زندگی مشترک و طلاق می‌شود (۲۲-۲۰) که با پژوهش حاضر همسوست. ارضای نیازها توسط پارتنر جدید، دومین پیامد خیانت زناشویی مطرح‌شده توسط افراد حاضر در پژوهش بود. آن‌ها بیان کردند، پس از درگیرشدن در رابطه فرازناشویی، نیازهای عاطفی و مالی آن‌ها توسط فرد سوم برطرف شد و به‌همین دلیل درقبال نفر سوم احساس وابستگی بیشتری داشتند. کانفر و کولد دریافتند، افراد بعد از خیانت همسر تمایل کمتری به ادامه رابطه عاشقانه خود دارند که این امر می‌تواند نشان از وابستگی همسر به نفر سوم در رابطه باشد (۲۳).

باوجود اینکه مصاحبه‌کنندگان در ایجاد محیط صمیمانه برای انجام مصاحبه عمیق سعی زیادی داشتند، ترس از بیان دقیق وقایع و افشای اطلاعات از سوی مصاحبه‌شوندگان، اطمینان‌نداشتن آن‌ها به مصاحبه‌کنندگان و مقاومت برای بیان اطلاعات به‌دلیل مسائل مذهبی و فرهنگی از محدودیت‌های پژوهش حاضر بود. پیشنهاد می‌شود، مطالعات آتی به بررسی راهبردها و پیامدهای خیانت زناشویی در فرهنگ‌های مختلف بپردازند و نتایج را با یافته‌های پژوهش حاضر مقایسه کنند.

۵ نتیجه‌گیری

در پی بروز پدیده خیانت زناشویی، روابط همسران دچار اختلال می‌شود و افراد سعی دارند شخص خیانت‌کننده را کنترل کنند. درنهایت به همسر بی‌وفا دلسرد می‌شوند و در برخی مواقع به خیانت متقابل دست می‌زنند تا از همسر خود انتقام بگیرند؛ درنتیجه روابط زناشویی

بیان شد و پس از کسب رضایت مصاحبه‌ها انجام گرفت. همچنین به افراد این اطمینان داده شد که مصاحبه‌های آن‌ها محرمانه باقی می‌ماند و از آن استفاده ابزاری نمی‌شود.

رضایت برای انتشار

این امر غیرقابل اجرا است.

دسترسی‌بودن داده‌ها و مواد

نویسندگان مقاله به داده‌های پژوهش دسترسی دارند و در صورت درخواست، داده‌ها برای سایر پژوهشگران ارسال خواهد شد.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که این مطالعه هیچ‌گونه تضاد منافی ندارد.

منابع مالی

این پژوهش بدون حمایت مالی انجام شده است.

مشارکت نویسندگان

نویسنده اول در این پژوهش، طراحی پژوهش، جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها و نگارش مقاله را بر عهده داشت. این امر با همکاری نویسنده دوم به‌عنوان استاد راهنمای پایان‌نامه و نویسنده سوم به‌عنوان استاد مشاور پژوهش میسر شد.

افراد درگیر خیانت رو به انحلال می‌رود و فرد خیانت‌دیده برای طلاق اقدام می‌کند؛ از این رو می‌توان به این نتیجه دست یافت که خیانت زناشویی پیامدهای جبران‌ناپذیری برای خانواده‌ها و اجتماع به‌دنبال دارد و در بروز این پدیده عوامل متفاوتی نقش ایفا می‌کنند.

۶ تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله از تمامی افرادی که با گذاشتن وقت ارزشمند خود پژوهشگران را در انجام پژوهش یاری کردند، تشکر و قدردانی می‌کنند.

۷ بیانی‌ها

تأییدیه اخلاقی و رضایت‌نامه از شرکت‌کنندگان

پژوهش حاضر برگرفته از رساله نویسنده اول در رشته مشاوره از دانشگاه آزاد واحد قشم است. در این پژوهش نکات اخلاقی ازجمله توجیه مشارکت‌کنندگان و جلب رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، رعایت اصل محرمانگی اطلاعات و رازداری، حفظ هویت افراد به‌صورت جدا از داده‌ها و نبود قضاوت اخلاقی درباره اظهارات مشارکت‌کنندگان و حقوق مالکان محل اجرای پژوهش، رعایت شد. در پژوهش حاضر قبل از مصاحبه، اهداف پژوهش برای شرکت‌کنندگان

References

1. Birnbaum GE, Mizrahi M, Kovler L, Shutzman B, Aloni-Soroker A, Reis HT. Our fragile relationships: relationship threat and its effect on the allure of alternative mates. Arch Sex Behav. 2019;48(3):703-13. <https://doi.org/10.1007/s10508-018-1321-5>
2. Zhang Y, Wang X, Pan S. Prevalence and patterns of extramarital sex among Chinese men and women: 2000–2015. J Sex Res. 2021;58(1):41–50. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1797617>
3. Haseli A, Shariati M, Nazari AM, Keramat A, Emamian MH. Infidelity and its associated factors: a systematic review. J Sex Med. 2019;16(8):1155–69. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2019.04.011>
4. Ejtehad M, Vahedi G. Barrasi jame shenakhti potansiyel khianat dar ravabet zanashooei va avamel moaser bar an dar beyn karmandan edarat dolati va khosoosi [Sociological investigation of the potential of infidelity in marital relations and the factors affecting it among the employees of public and private offices]. Iranian Journal of Sociology. 2015;17(4):105–38. [Persian] http://www.jsi-isa.ir/article_26747.html?lang=en
5. Samadi Kashan S, Pourghanad M, Zamani Zarchi MS. Marital infidelity: exploring views, factors and consequences. Rooyesh-e-Ravanshenasi. 2019;8(4):165–76. [Persian] <http://frooyesh.ir/article-1-1475-en.html>
6. Hosseini SM, Aslani K, Attari YA. Identification of effective conditions on infidelity among married men: a grounded theory study. Journal of Qualitative Research in Health Sciences. 2019;8(2):44–56. [Persian] https://jqr1.kmu.ac.ir/article_90970.html
7. Zareei H. Investigating the causes of marital infidelity in married women and men in Iran: a qualitative meta-synthesis study. Journal of Family Psychology. 2022;8(2):26–38. [Persian] https://www.ijfpjournal.ir/article_252676.html?lang=en
8. Damercheli P, Hajebi MZ, Navabinejad S. Mediating role of self-control in the relationship between virtual internet addiction and sensation seeking with emotional divorce and attitudes toward marital infidelity in women with extramarital affairs. Journal of Family Psychology. 2023;9(1):30–44. [Persian] https://www.ijfpjournal.ir/article_253575.html?lang=en
9. Sarabi P, Imanizad A, Alahyari V, Parvizi F. Investigating the underlying causes and consequences of extramarital relationships (marital infidelity) from the perspective of married youth in Kermanshah: a study of grounded theory. Rooyesh-e-Ravanshenasi. 2022;11(6):33–48. [Persian] <https://frooyesh.ir/article-1-3653-en.html>
10. Bahonar F, Saneemanesh M, Kahrizeh M. The phenomenology of the emotions of adult children affected by parental infidelity. Rooyesh-e-Ravanshenasi. 2022;11(8):175–86. [Persian] <http://frooyesh.ir/article-1-4023-en.html>
11. Jahandar Lashki S, Hosseini SS, Kakabaraei K. The causal model of the relationship between tendency to marital infidelity and media use mediated by dysfunctional attitudes and emotional divorce. The Women and Families Cultural-Educational. 2020;15(51):71–90. [Persian] https://cwfs.ihu.ac.ir/article_205407.html?lang=en

12. Golestani S, Zadeh Mohammadi A. Effectiveness of group therapy based performance art on improvement of emotional regulation and reducing symptoms of post traumatic stress disorder in women affected by marital infidelity. *Journal of Family Research*. 2019;15(2):197–211. [Persian] https://jfr.sbu.ac.ir/article_97743.html?lang=en
13. Choupani M, Fatehizade M, Asanjarani F. Existential phenomena in men's marital infidelity. *Journal of Family Research*. 2021;17(3):483–513. [Persian] https://jfr.sbu.ac.ir/article_101861.html?lang=en
14. Ein-Dor T, Perry-Paldi A, Hirschberger G, Birnbaum GE, Deutsch D. Coping with mate poaching: gender differences in detection of infidelity-related threats. *Evol Hum Behav*. 2015;36(1):17–24. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2014.08.002>
15. Fincham FD, May RW. Infidelity in romantic relationships. *Curr Opin Psychol*. 2017;13:70–4. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.03.008>
16. Rasoulzadeh Aghdam S, Kheyrjou E, Abbasi V. Phenomenology of women's life experience of male's (spouse) infidelity behaviors. *The Women and Families Cultural-Educational*. 2021;16(55):49–81. [Persian] https://cwfs.ihu.ac.ir/article_206947.html?lang=en
17. Avani MS, Zareei Mahmoodabadi H. Investigation on the reasons and backgrounds of women's extramarital relations from men's perspective: a grounded theory. *Family Counseling and Psychotherapy*. 2020;10(1):125–50. [Persian] https://fcp.uok.ac.ir/article_61732.html?lang=en
18. Momeni Javid M, Naderi Nobandegani Z. Ravabet farazanashooei: elal, peyamadha, nazariye va darman [Extramarital Relations Causes, Consequences, Theory, and Treatment]. Tehran: Shabahang Pub; 2014. [Persian]
19. Afshari Kashanian O, Zaharakar K, Mohsen Zadeh F, Tajik Esmaili AA. Detection of predisposing factors in women marital infidelity. *Journal of Counseling Research*. 2019;18(71):121–54. [Persian] <http://dx.doi.org/10.29252/jcr.18.71.121>
20. Shackelford TK, Besser A, Goetz AT. Personality, marital satisfaction, and probability of marital infidelity. *Individual Differences Research*. 2008;6(1):13–25.
21. Whelehan PE, Bolin A. The international encyclopedia of human sexuality. 3 Volume set. John Wiley & Sons Limited; 2015.
22. Amani A, Khaleghpanah K, Mohamadi A. Lived experience of betrayed women in marital relationship in Sanandaj. *Family Counseling and Psychotherapy*. 2020;9(2):255–72. [Persian] https://fcp.uok.ac.ir/article_61450.html?lang=en
23. Confer JC, Cloud MD. Sex differences in response to imagining a partner's heterosexual or homosexual affair. *Pers Individ Dif*. 2011;50(2):129–34. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.09.007>